

Οι 220 τουρκικές λέξεις που χρησιμοποιούμε καθημερινά αλλά δεν το γνωρίζουμε (λίστα)

Οι λέξεις του καταλόγου είναι 220 αλλά δύο από αυτές (μπόρα και ταπί) δεν έχουν τουρκική προέλευση, επομένως ο κατάλογος κανονικά έχει 218 λέξεις

Καθημερινά χρησιμοποιούμε πολλές δεκάδες λέξεις οι οποίες είναι τουρκικές και έχουν παρεισφύσει στη γλώσσα μας χωρίς να γνωρίζουμε την προέλευσή τους και την αντίστοιχη ελληνική έννοια.

Μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα μελέτη είχε εκπονήσει προ καιρού ο συγγραφέας Νίκος Σαραντάκος ο οποίος έφτιαξε κατάλογο με 220 λέξεις που χρησιμοποιούμε καθημερινά και είναι τουρκικές. Όπως έγραφε στο ιστολόγιό του sarantakos.wordpress.com:

Οι λέξεις του καταλόγου είναι 220 αλλά δύο από αυτές (μπόρα και ταπί) δεν έχουν τουρκική προέλευση, επομένως ο κατάλογος κανονικά έχει 218 λέξεις -το άφησα 220 στον τίτλο για να είναι πιο στρογγυλό. Όταν λέμε "τουρκική προέλευση" συνυπολογίζουμε και την απώτερη αραβική ή περσική προέλευση των λέξεων.

Βέβαια, λείπουν πολλές λέξεις που λέμε συχνά, αλλά αφού ο συντάκτης ήθελε να διαλέξει περίπου 200 λέξεις, κάποιες έπρεπε να αφήσει έξω. Μοιραία προκύπτει το ερώτημα, πόσα είναι τα τουρκικά δάνεια της ελληνικής γλώσσας ή (αν δεν μας ενοχλεί η ανακρίβεια), "πόσες είναι οι τουρκικές λέξεις της ελληνικής γλώσσας". Δεν είναι εύκολες τέτοιες μετρήσεις, γιατί υπάρχουν λέξεις ξεχασμένες και λέξεις ζωντανές, όπως επίσης υπάρχουν αρχικές λέξεις και παράγωγες-σύνθετες λέξεις. Για παράδειγμα, από τη λέξη 'γλέντι' έχουμε και το ρήμα γλεντάω, έχουμε τον γλεντζέ και τη γλεντζού, που μας δίνουν το επίθετο 'γλεντζέδικος' και το επίρρημα 'γλεντζέδικα'. Έχουμε το υποριστικό "γλεντάκι", ενώ στον Μπαμπινιώτη υπάρχει και ο ημιλόγιος τύπος 'γλεντιστής'. Έχουμε τέλος και τον γλεντοκόπο, το γλεντοκόπι ή γλεντοκόπημα, το ρήμα γλεντοκοπώ. Η μια "αρχική" λέξη δίνει δώδεκα μαζί με τα παράγωγά της. Δεν είναι όλες τόσο παραγωγικές, αλλά κάποιες είναι περισσότερο.

Πλάι σε κάθε "τούρκικη" λέξη, ο αρχικός συντάκτης δίνει, σε παρένθεση, ένα συνώνυμο ή μια εξήγηση με "αμιγώς ελληνικές" λέξεις.

«Το βράδυ τρώω μόνο ένα πηγμένο γάλα» (γιαούρτι)

«Θα μας τρελάνουν πάλι οι ετησίες άνεμοι» (μελτέμια)

«Κάναμε πολλή ευδιαθεσία χτες στου Νίκου» (κέφι)

«Με τη ζέστη ένα υδροπεπόνι είναι ό,τι πρέπει» (καρπούζι)

«Οι φοιτητές στη Λάρισα πήγαν από πύραυνο» (μαγκάλι)

«Τον κοιτούσε κι έτρεχαν τα πικνόρρευστα διαλύματα ζάχαρης» (σιρόπια)